Melander no. 771.

HELSINGIN YLIOPISTON KIRJASTO
KOTIMAINEN

224.

En Christeligh Lijk-Predijkan

Öfwer

Den fordom Edle och Wälborne/
och nu mehra hoos Gudh salige Jungfru/

J. Margareta Stålhansk

Til Attu/ Gesterby och Perno/

Hwilkens Andelöse Lekamen
Aff en högförnämligh och folckrijk Samqwämbd/ ifrän åthskillige Orter/ och aff åthskillige Ständ och Wilkohr/ sammankommen/ vthi en anseenligh och beprijsligh Begraffningz-Process, beledsagat bleff til Åbo Doom-Kyrckia / den 2. *Martij*, som war den Första Söndagen i Faston/
Anno 1679.

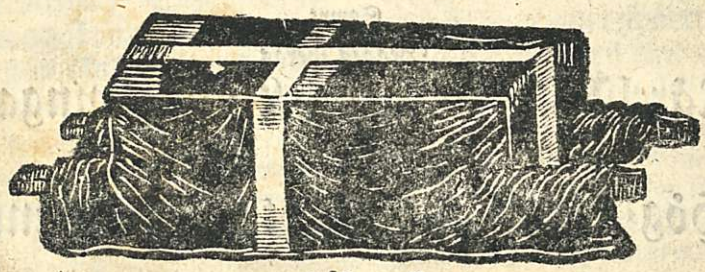

Hållen aff
JOHANNE GEZELIO
S. S. Theol. Doct. & Episcopo Aboëns.

Tryckt i Åbo aff Johan Winter/
Åhr 1679.

Hans Kongl. Maij:tz
Wär Allernådigste Konungz och Herres
Troo-Man och för detta wälförordnat
Assessor vthi den Höglofl. Kongl. Hoffrätt i Storförsten-
dömmet Finland / sampt Häradzhöfdinge
öfwer Hattula Härad / och
Raseborgz Lähn.
Den Edle och Wälborne Herre/
Hr Johan Stålhansk/
Til Attu/ Gesterby och Perno.
Så ock
Den Wälborne Fru/
Fr Margareta Flemming/
Frijherredotter aff Lais/ Fru til
Perno och Norrhaga/
Sampt
Begges theras
Kärelskelige Barn och Lijffzarfwingar/
Såsom ock
Hög-Förnähme Slecht och Förwanter

Til Tröst och Christeligh Åminnelse / är denne korta
Lijk-Sermon, effter Åstundan/ wälmeent aff
Tryckes vthgången.

I Nampn Gudh Faders / Gudh Sons och Gudh then Helige Andes / Amen.

DEnne Högförnäme / och Ädlige Gudz Försambling / som i en anseenig Myckenheet haswer behagat aff ett Christeligit medlydande beledsaga denne fordom Edle och Wälborne / nu mehra hoos Gudh salige Jungfrus / Jungfr. MARGARETHÆ STÅLHANSKES döde Lekamen hytt vp i HERrans Huus / wille ock sigh til sinnes föra thet härliga Beröm / som Jungfruståndet giswes aff Gudz Ande / vthi Epistolen then Förre til the Corinther / Cap. 7. v. 34. En Jungfru / eller then som ogifft är / hon achtar thet HERranom tilhörer / at hon skal blifwa heligh både til Krop och til Anda; Men then som giffter sigh / hon achtar thet Werldenne tilhörer / huru hon skal behaga Mannenom. Ingalunda förachtas här Echtenskaps Ståndet / fast mindre fördömes thet / och the Qwinnor / som vthi ett kyskt och ehrbart Echtenskap lefwa; vthan här jämnföras bägge Ståndens Bekymber och Åhoga / och säges om them / som vthom Echtenskapet lefwa / at the hafwa mindre Bekymber om thet Werldsliga / och således mindre förhindras och afhållas at achta thet HERranom tilhörer. The lefwa (genom Gudz Bystånd) vthi kysk Vmgängelse medh Fruchtan / när den fördolda Menisktian i Hiertat är vtan Wanck / medh

1. Cor. 7:34.

medh sachtmodigom och stillom Anda / hwilket är kosteligit för Gudi/ som Apostolen liusligen talar/ (2.Pet.
2Pet 3:2.4 3: 2. 4) Ja/ ganska liusligit och trösteligit är thet för alla kyska och Gudfruchtige Jungfruer/ at Gudz H. Försambling/(hwilken
Act.20:28. Gudz Son wär Frelsare Christus medh sitt Blod för-
Tit.2:13.14. wärfwat hafwer / Act. 20: 28.) kallas en Jungfru:
Jer.31: 20- som sees aff Jer.31: 20. 21. 22. ther Gudh sålunda ta-
-22. lar til sijn Försambling/ then han medh thet Baby-
Amos 5:2. lonske Fängelset hotat hafwer: Är icke Ephraim min elskelige Son och mitt käre Barn? ty iagh kommer nu wäl ihogh hwadh iagh medh honom talat hafwer: Therföre brister migh mitt Hierta för hans skull/ at iagh måste förbarma.migh öfwer honom/säger HERren. Upsätt tigh åmiñelse Tekn/sätt tigh Sörio-Tekn/ (när tu reeser til Fängelset/ at tu må känna wägen när tu kommer tilbaka igen) och styyr titt Hierta in uppå then rätta Wägen/ ther på tu wandra skal/ wändt om tu Jungfru Israel/ wändt om igen til theßa tina Städer: Huru länge wilt tu wända tigh bort tu Dotter/ then iagh igen hempta wil? rc. Thenne läfnelse in förer Gudz Ande offta i
Os.2:19.20 then H. Skrifft/i synnerheet uthi Salomos höga Wijsa. och Ose. 2:19.20. Kallas Christi Förening medh Församblingen / en Trolofning. Iagh wil trolofwa tigh migh i ewigh Tijdh / iagh skal trolofwa tigh migh uthi Rättfärdigheet ock Doom/ uthi Nådh och Barmhertigheet/ ja/ uthi Trona wil iagh trolofwa tigh migh. Och Apostolen / när han genom Evangelij Predikan hade fördt the Corinther til Christi Kundskap at
2.Cor.11:2. the honom anammade medh Troona/ säger han: Iagh hafwer fäst eder enom Man/ på thet iagh skulle fly Christo en reen Jungfru. Och war thenne Gudz Församblings Jungfrudom i gamla Testamentet affmålat uthi öfwersta Prästens Giftermål/
Lev. 21: 13. at han skulle taga sigh til Hustro ena Jungfru / och
14. ingen Enckia / rc. Och förthenskul när then helige Paulus

(Eph.

(Eph. 5. 31. 32.) införer Gudz egna Ord til Adam och Eva/ och theras Eph. 5: 31. 32
Efftertomande: at man skal öfwergifwa Fader och Moder/ Gen. 2: 24.
och blifwa widh sina Hustro/ och skola warda til ett
Kött/ så sluter han medh theße wichtige Ord: Theña
Heemligheet är stoor: Men iagh talar om Christo och
Församblingen. Och at Gudz Försambling medh des Gud-
fruchtige lemmar lijknas widh en Jungfru/ synes wara Orsaken/ at en
Gudfruchtig Jungfru är (a) Reen och kysk/ som Sara om sig Tob. 3: 16.
in för Gudh bekänner/ och Maria för Engelen; så Luc. 1: 34.
skole ock alle Christne hålla sitt Faat i Helgelse och
Ähro/ (b) Gudfruchtigh/ som the Fem wijsa Jung- 1 Theß. 4: 4
fruer wore: så är ock Gudfruchtigheten allom Christ- Mat. 25: 4.
nom til all ting nyttigh/ rc. som then helige Apostolen 1. Tim. 4: 8
säger/ (c) Liufligh/ såsom Rachel/ therföre hon ock
aff Jacob Patriarchen elskades: Så äre ock alle rätte Gen. 29: 18.
Christnas Taal liufligit/ och medh Salt förmengt/ (d) Col. 4: 6.
Stilla och sachtmodigh/ såsom/ Maria war/ när En- Luc. 1: 27.
gelen kom til henne. Så beflijta sigh ock alla rätta seqq.
Christne/ at föra ett roligt och stilla Lefwerne i all 1. Tim. 2: 2.
Gudachtigheet och Ährligheet. (e) Arbetsam/ såsom
Rebecca hwilken öste Watn/ och watnade alla Elea- Gen. 24.
sars Cameler: Så äta ock alla Gudfruchtige Christne 15-24:
sitt Brödh i theras Anletes Swett/ the arbeta medh & 3: 19-
sina Händer thet gott är/ på thet the något skola haf- Eph. 4: 28.
wa at dela medh them som torfftige äro. och (f) En
rättsinnig Jungfru hafwer sitt stadige Hopp och För-
tröstning til Gudh/ såsom Sara hade/ som sees aff Tob. 3: 10-
hennes merckelige Böön och Loff: Tob. 3: 10-22. så för- -22.
läta sigh också alla rätte Gudz Församblings Ledamö- Prov. 3: 5.
ter på HERran aff alt Hierta/ och äre försäkrade at Rom. 5: 5.
theras Hopp kommer icke på Skam. Sij/ medh sådana
berömmelige Junfrudygder/ hafwer ock thenne Sal. Jungfru/ så
länge hon här i thet timmelige Umgänge war/ hoffwerat: Och ther

medh sin sanna Christendom lysa låtit: Ja hon hafwer altijd
Esa.61:10. frögdat sigh i HERranom / och hennes Sial hafwer warit gladh i Gudi/ i thet han hafwer henne vthiklädt medh Salighetenes Kläder/ och dragit vppå henne Rättfärdighetenes Kiortel/ rc. Med hwilket härliga Skrifftenes Språk hon sigh så förlustat hafwer / at hon thet til sin Lijk-Text waldt hafwer. Och som thet är ganska hugneligit och tröstligit/ så bidie wij HERren wår Gudh/ aff alt Hierta/ at han wille til thes betrachtande sända oß Hielp och Bijstånd aff Högdene: Ther om wij ock troligen bidie medh Frelsarens Christi egen Böön/ och säyge aff Hiertat troendes: Fader wår/ rc.

TEXTUS, *Esa. 61. v. 10.*

JAgh frögdar migh i HERranom/ och mijn Siäl är gladh i minom Gudi: Ty han hafwer migh vthiklädt med salighetenes Kläder/ och dragit vppå migh Rättfärdighetenes Kiortel/ såsom en Brudgumme i sitt Prääl/ såsom en Präst i sijn Prydning/ och såsom en Brudh hofwerar i sin Skrudh.

Förrtaal.

THen helige Propheten Esajas hafwer wißerligen warit en Evangelisk Prophet: ty om Meßiæ Tilkommelse talar han ganska klarligen
Esa.7:14. Cap. 7. v. 14. Sij / en Jungfru är hafwande / och skal föda en Son/ then
Es 9:6.7. skal hon kalla Immanuel/ rc. och Cap. 9. v. 6. 7. Oß är födt ett Barn / en Son är oß gif-

giswen/ hwilkens Herradöme är på hans Axlar/ och han heter vnderligen/ Rådh/ Gudh/ Hielte/ ewigh Fader/ Frijdförste: på thet hans Herradöme skal stoort warda/ och på Freden ingen Enda/ rc. Om Christi Lijdande sammaledes/ Cap. 53. v. 2-12. Han rinner vp för honom såsom en Wijdia/ och såsom en Root vthu torro Jord: Han hafwer ingen Skapnat eller Dejeligheet/ wij säge honom; Men ther war ingen then Skapnat som oß kunde behaga: Han war then aldraförachtadeste och wanwyrdeste/ full medh Wärck och Kranckheet: Han war så förachtat/ at man gömde bort Ansichtet för honom/ therföre achtade wij honom intet. Sannerliga han baar wåra Kranckheet/ och lade vppå sigh wår Sweda; men wij höllo honom för then som plägat och aff Gudh slagen och pijnter war. Men han är then som är sargat för wåra Mißgärningar skull/ och slagen för wåra Synder skull/ Nepsten ligger vppå honom/ på thet wij skulle Frijdh hafwa/ och genom hans Sår äro wij helade/ etc. Esa. 53. 2-12.

Hwilka äro ganska tröstrijke Evangeliske Ord: som ock i detta 61. Cap. här Meßias sielff införes/ predikandes och tröstandes alla förkroßade Hierta: HErrans HErrans Ande/ (säger han) är medh migh/ therföre hafwer HErren smordt migh/ medh Glädienes Ollio/ Psal. 45: 8. thet är/ medh then H. Anda och Krafft/ Act. 10: 38. Esa. 11: 2. (effter then Menniskelige Naturen) han hafwer sändt migh til at predika them Eländom/ til at förbinda the förkroßade Hierta/ til at predika the Fängar Förloßning/ och them Bundnom öpning: til at predika ett nådeligit HErrans Åhr/ rc. Esa. 61: 1. Ps. 45: 8. Act. 10: 38. Esa. 11: 2.

Thenna Prophetien lämpar HErren Christus til sigh sielff: Luc. 4: 16-22. ther Evangelisten säger: At JEsus kom til Nazareth/ ther han vpfödder war/ och gick om Sabbatz Dagen in i Synagogen/ som hans Sedwänia war/ och stodh vp och Luc. 4: 16-22.

wille

wille läsa. Tå wardt honom fången Esajæ Prophetens Book/ och tå han vplät Bokena/ fann han thet Rumet/ ther skrifwit stäär: HErrans Ande är öfwer migh/ therföre at han hafwer smordt migh/ til at förkunna Evangelium them fattigom hafwer han sändt migh/ til at läkia the förkroßade Hierta: Til at predika the Fångar Förloßning/ och them Blindom Synn/ och them sönderslagnom Förloßning: Til at predika HErrans behageliga Åhr/ thet är/ then behagelige Tijden/ och Salighetenes Dagh på hwilken then barmhertige Guden hafwer behagat förkunna
2.Cor.6:2. alla förkroßade Hierta sine Nåde genom Evangelij hu-
Tit.2:11. gnelige Predikan/ 2.Cor.6:2. Tit.2.11. seqq. Sedan lade han Boken tilhoopa och fick Tienarenom/ och satte sigh: Och allas theras ögon som i Synagogonne woro/ achtade på honom/ tå begynte han til at säija til them: I Dagh är thenna Skrifft fulbordat för edor öron. Och the boro honom alle Wittnesbörd/ och förvndrade sigh på the nådefulla Ord/ som gingo aff hans Munn. Och som Propheten wijdare talar om the trogna och genom Christum rättfärdigade: at the skola kallas Rättfärdighetenes Trää/ HErrans Plantering til Prijß. The
Rom.12:1. skola hera HErrans Präster/ och wår Gudz Tienare/
1.Pet.2:5. (til at offra andelige Offer/ Rom.12:1. 1.Pet.2:5. Hebr.
Hebr.13:15 13:15.) Ewigh Glädie skola the hafwa: Så at then ther seer them/ skal känna them/ at the en Sädh äro/ som wälsignat är aff HErranom. Så infördr ock Propheten Gudz Försambling/ eller the trognas gladelige Swar på Meßiæ hugnelige Taal/ således: Jagh frögdar migh i HErranom/ och mijn Siäl är gladh i minom Gudi: ty han hafwer
Gal.3:26. migh vthiklädt/ 2c. Medh Skäl hafwer denne Sal. Wäl-
27. borne Jungfrun/ såsom ett Gudz Barn/ genom JEsu Christi Troo/ och then ther i Döpelsen hafwer ikläde sigh JEsum Christum/ Gal.3:
26.27.

26. 27. kunnat förlusta sigh aff och vthi theße Prophetiske Ord / och vthi en sådan hierteligh Förtröstning / ästunda skillias hådan / och wara medh sin Frelsare Christo / hwilka merkelige Prophetiske / ja Evangeliske Ord / wij i HErrans Fruchtan williom yterligare betrachta / och aff them lära: *Phil. 1: 13.*

En Christtrogen Siåls andeliga frögd:

Votum.

THenna merkeliga Prophetiske Text talar här egenteligen om en Christtrogen Siåls andelige Frögd / och thes rätta Orsaker / ther om en enfaldigh kunde så döma / och säija: thet synes icke wara tienligit vthi lijk-Predijkningar tala om Frögd / eller sådana Texter ther til wällia / som vthgå på Frögd? Ther til swaras: at här talas intet om någon vthwärtes Werldzligh Frögd; vthan om Siålenes andelige Frögd / hwilken Frögd hon offta kan hafwa vthi sielfwa Mootgången: som sees aff then H. Davidz Exempel / then ther klagar *Psal. 38: 18.* Jagh är giord til at lijda / effter Grundspr. beredd til at lijda / som han säija wille: effter iagh är ärnad til at lijda / så är iagh ock ther til färdigh och beredd /) lijkwäl vthbister han offta vthi sijn största Förföllielse til en andeligh Frögd / såsom *Psal. 5.* vthi hwilken han klagar öfwer sine häfftige Mootståndare / och säger doch vers. 11. 12. Lät glädia sigh alla som trösta vppå tigh / HErre / ewinnerliga låt them frögda sigh / ty tu beskärmar them: låt them i tigh glada wara / som titt Nampn kärt hafwa: Ty tu HErre wälsignar the Rättfärdiga / tu cröner them medh Nåde / såsom medh en Sköld. Vthi then 13. Psalmen klagar han ock öfwer sitt swåra tilstånd / doch säger han vers. 6. Men iagh tröstar ther vppå / HErre / at tu så nådigh äst / mitt Hierta gläder sigh / at tu så gärna hielper. Sammaledes *Psal. 28: 7.* Mitt Hierta är gladt / och iagh wil tacka honom medh mina Wijsor / 2c. Och endoch Menniskian aff Naturen är fruchtsam / och fasar för Döden / ty genom Diefwulens Afwund är Döden kommen i Werlden / *Sap. 2: 24* så kan doch then Rättfärdige ock i sielfwa Döden wara frijmodigh / *Psf. 38: 18.* *Ps 5: 11. 12.* *Ps 13: 6.* *Ps 28: 7.* *Sap. 2: 24.*

som Märtyrerne woro och säija: Medh Glädie och Fryd faar iagh nu hän/ alt effter Gudz Willia/ medh ett fridt Modh från thenna Werlden/ wil iagh nu skillias. Ty
Phil. 1: 21. Christus är mitt Lyff/ och Döden är min Winning. Kan altså en trogen Siäl altydh frögda sigh i HErranom/ icke allenast i Wälmachten; vthan ock i Mootgången/ja ock i sielfwa Dödzstunden/ effter hon är vthiklädd medh Salighetenes Kläder/etc. som Gudz Ande talar vthi theße föreläsne Orden: vthi hwilka bör achtas

I. Explicatio, Textens Förklaring.

II. Applicatio, Huru den kan lämpas til denna Begraffningz-Act.

I. Textus Explicatio.

(1) Exultatio.

I. Vthi Textens enfaldige doch grundelige Förklaring bör i acht tagas (1) Exultatio, sielfwa Frögden/ om hwilken här talas: Jagh (säger en rätt Gudz Församblingz lemm/elskare och dyrkare) frögdar migh i HERRanom/ och mijn Siäl är gladh i minom Gudi. Förståås altså här inter någon timelig/förgängelig och säfängelig frögd/ ther med Werldenes Barn åtlas/och den som en sådana Frögd hafwer/
Psal. 144: 12-15. den skatta the allena lycksaligan/ som then H. David en deel vpräknar ther aff the frögdas; och vthrycker theras Ord/i thet the säija: Saligt är thet Folck/hwilko altså gäär; Men Psalmisten rättar them/ säijandes: Men saligt är thet Folk/hwilkas Gudh HErren är. Ja/thet finnas wäl så arga och ilsk fulla Menniskior: the ther glädias at göra illa/ och äro glade vthi sitt onda och wrångwijsa wäsende: som then wijsa Salomon ther öfwer klagar/ och säger elliest medh rätta om them och theras Glädie/ Eccl. 2: 2.
Prov. 2:14 Eccl. 2: 2. Jagh sade til Löijet: Tu äst galet/ och til Glädiena/ hwadh gör tu? Men här förståås en andeligh Siälenes Frögd i HErranom/ at Gudh är oß nädigh och barmhertigh för Christi skull, förlåter oß wåra Synder/ vpliyder oß medh then Helige Andes Gåfwor/ at wij kunna hafwa ett gott Samwete/ rc. En sådan innerligh

ligh och hiertans Siälefrögd låter ock then H. David påskijna vthi åthskillige sina Psalmer/ såsom *Ps. 35:9.* ther han tiltalar sine Siäl således: *Ps. 35:9.*
Mijn Siäl frögde sigh aff HErranom/ och ware gladh aff hans Hielp. Så förmanar han alla Gudz Elskare, *Psal. 95:* **Kommer/ låter oß glädias HErranom/ och frögdas för wår Saligheetz Tröst.** Så begynner ock then helige och kyske Maria sin lofsång: **Mijn Siäl prijsar storliga HErran/ och min Ande frögdar sigh i Gudi minom Frelsare.** *Psal. 95:1.* *Luc. 1:46. 47.*
Til denna andelige Frögden förmanar ock then H. Apostolen säjandes: **Frögder eder i HErranom altijdh/ och åter säger iagh/ frögder eder.** At här Siälen tiltalas och förmanas til thenna andeliga Glädien/ är orsaken/ at Siälen är then edlare Delen vthi Menniskian/ hwilken känner och förståär hwadh ondt och gott är/ och förthenskull/ såsom Siälen/ i then H. Skrifft tilägnas Ångslan/ Bedröfwelse och Jämmer/ ehuruwäl Kroppen ock tillijka medh Siälen känner samma Bedröfwelse och Jämmer/ så tilägnas ock Siälen Frögd och glädie. Om Bedröfwelse och Jämmer/ talar Psalmisten klarligen/ *Psal. 42:6.* **Hwadh bedröfwar tu tigh mijn Siäl/ och är så oroligh i migh? Hoppas vppå Gudh: ty iagh skal ännu tacka honom/** (thet är/ then tijdh warder än kommandes/ at iagh ögonskeenligen får förnimma HErrans Hielp, för hwilken skull iagh åter får Orsak at tacka honom/) **at han hielper migh medh sitt Ansichte/** medh sijn nådige Närwarelse/ på hwilken iagh stadigt förtröstar/ *Psal. 5:11.* samma Klagan och ther emoot tröst/ repeterar han än en gång i Slutet på samma Psalm, och *Psal. 43:5.* Och *Psal. 88:4.* klagar han: **at hans Siäl war full medh Jämmer.** Och HERren Christus sielff i Örtegården klagar/ at **hans Siäl war bedröfwat in til Döden/** *Matth. 26:38.* ehuruwäl hans helige Kropp också tillijka lijda måste/ i thet **hans Swett war lijka som Blodzdroppar/** *Luc. 22:44.* Sij/ thenna bedröfwade och Jämmerfulla Siälen blifwer också tröstat/ som en rätt Christtrogen Menniskia här sigh sielff trösta kan: *Ps. 42:6.12* *Ps. 5:11.* *Ps. 43:5.* *Ps. 88:4.* *Mat. 26:38* *Luc. 22:44*

Mijn Siäl är gladh i minom Gudi:

Och som wij rätt nu hörde then helige Mariæ andeliga Frögd:

Luc. 1: 47. och min Ande frögdar sigh i Gudi minom Frelsare.
Och at Kroppen kan icke vthslutas ifrån thenne innerlige Frögden / låter then heilige David see / Psal. 84 v. 3. ther han sålunda siunger:
Ps. 84: 3. Mijn Siäl längtar och trängtar effter HErrans Gårdar: Mijn Kropp och Siäl frögda sigh i lefwandes
Ps. 116: 7-9. Gudi. och Psal. 116: 7-9. War nu åter til fridz mijn Siäl/ ty HErren gör tigh gott: Ty tu hafwer vthtagit mina Siäl vthu Dödenom/mijn ögon ifrån Tårar/ min Foot ifrån Fall. Jagh wil wandra för HERranom vthi the lefwandes Lande. I minom Gudi
säger här then trogne Siälen, hugnandes sigh ther öfwer/ at then Alzmechtige/ nådige och allestädes närwarande Guden / är ock henne nådigh och närwarande/ och är altså hennes högsta Glädie/ at hon håller
Ps. 73: 28. sigh in til sin Gudh/ Psal. 73: 28. Och thetta ware sagt om sielfwa Frögden. Och achtas här
(2) Exornatio, (2) Exornatio, sielfwa Prydnaden/ som är Orsaken
til then innerlige Frögden/ medh hwilken en trogen Siäl sigh så högeligen förlustar: Ty han (HERREN min Gudh)
hafwer migh vthiklädt Salighetenes Klädnat/ och dragit vppå migh Rätfärdighetenes Kiortel: Aff Naturen äro wij blotte
och nakne/ i thet wij genom Syndafallet hafwe affklädt oß Gudz Be-
Gen. 3: 7. låte: ty när Adam och Eva hafwa åtit aff thet förbudna Träås Frucht/
10, 11. tå öpnades bägges theras ögon / och the wordo war se/ at the woro nakne/ ꝛc. Om en sådan Nakenheet talar ock Herren Christus vthi Uppenbarelse Bokens Tridie Capitel: Ther han
Apoc. 7: 17. befaller Johannem skriffwa til Läraren och Församblingen i Laodicea/ således: Tu säger: Jagh är rijk och hafwer nogh/ och
Luc. 18: 11. behöfwer intet/ (lijka som then stolte Phariseen giorde/ Luc. 18: 11.
12. 12.) och weest icke at tu äst eländ och jämmerligh / fattigh/ blind och nakot. Effter tu intet seer eller kännet titt Elände och

de och Fattigdom/ och at tu är afftlädd then Heligheet och Rättfärdigheet som för Gudi gäller. Och Cap. 16. Saligh är then som wakar/ när Christus kommer til then ytterstа Domen, *Matth.* 24: 43: och förwarar sijn Kläder/ at han icke gåär naken/ (vthan Rättfärdigheetenes Klädnat/) och the fåå see hans skam/ thet är/ hans grofwa Mißgärningar/ at the intet äro öfwer skylde / *Ps.* 32: 1. Om thenne eländige Nakenheten talar ock Apostolen/ 2.*Cor.* 5: 3. Men HERren Christus är then / som oß beräcker medh sijn Rättfärdigheet/ hwilken han oß medh sitt lijdande och fullfyllestgörande förwärfwat haswer/ ty han är oß giord til Wijßdom/ och til Rättfärdigheet / och til Helgelse och til Förloßning / som then helige Paulus talar / 1.*Cor.* 1: 30. Och äro thet merckelige Ord/ som Gudz Ande här brukar i Grundspråket/ at HERren Gudh haswer inweklat oß/ eller omswept oß medh Rättfärdigheetenes Kiortel/ involvit me pallio justitiæ, och thet äro the hwijta Kläder medh hwilka the rättfärdige sigh kläda/ som ståår vthi Johannis Uppenbarelses Tridie Capitel/ och thet rena skijnande Silke/ med hwilket the Helige klädde äro/ *Ap.* 19: 8. Och när wij således äro omswepte medh Christi Rättfärdigheet/ så blifwer icke hon allenast oß tilägnat genom trona/ som Apostolen säger: Then ther aff ingen synd wiste/ honom haswer Gud för oß giort til Synd/ på thet wij skola warda Gudz Rättfärdigheet genom honom/: thet är/ rättfärdige i honom eller genom troona på honom / nemligen JEsum Christum / 2.*Cor.* 5: 21. vthan ock the härlige Nampnen warda oß gifne/ at wij aff Christo bekomme thet liuflige Nampnet / Christne/ *Act.* 11: 26. wij kallas Gudz Barn/ *Joh.* 1: 12. *Gal.* 3: 26. wij kallas thet vthwalda Slächtet / thet Konungsliga Prästerskapet / thet heliga Folcket / thet Egendoms Folcket / 1. *Pet.* 2: 9. wij kallas Andelige Konungar och Präster / *Apoc.* 1: 6. Och på thenne Andelige och härlige Prydningen föllier

Apoc. 16: 15 *Matth.* 24: 43. *Ps.* 32: 1. 2.*Cor.* 5: 3. 1.*Cor.* 1: 30. *Apoc.* 3: 18. *Ap.* 19: 8. 2.*Cor.* 5: 21 *Act.* 11: 26. *Joh.* 1: 12. *Gal.* 3: 26. 1.*Pet.* 2: 9. *Exo.* 19: 5. 6. *Apoc.* 1: 6.

(3) Magnificatio, en nådig vphöijning och Förmon: Ther om wijdare föllier: Såsom en Brudgumme (3) Magnificatio.

i sitt Prääl/ såsom en Präst i sijn Prydning/ och såsom en Brudh hofwerar i sin Skrudh. Effter Grundspråket lyder thet så: Han (HERren Gudh/ säger en rättfärdigh Menniskia) hafwer vphögt och inwijgt migh/ såsom en Brudgumme i Prästerligh Prydning/ och såsom en Brudh sigh liufligen anställer i sin Skrudh. Som han säija wille: När en Brudgumme sigh wäl bepryder/ och han ikläder ock sijn Brudh i en prydeligh Skrudh/ hofwera the bägge/ och theras kyska Kärleek vpwärmes ju mehr och mehr. om then Prästerlige Prydnaden/ i Gamba Testamentet läses widlöfftheligen/ i then andra Bokene Mosis/ 28. Cap. Solenes Vpgång lijknas widh Brudgummens Vthgång vthur sin Cammar/ *Psal. 19: 6.* Och thet nya Jerusalem/ widh en prydd Brudh/ som fö-res til sin Man/ *Apoc. 21: 2.* Så liufligen talar här Guds Ande om Siälenes Andelige Frögd/ lijknandes den widh Brudgummes och Bruds Prydning/ och theras kyska Kärleek inbördes: Ther aff wij någorlunda kunna fatta then stoora Nådh oß bewijses/ och den ovthsäijelige Kärleek/ ther medh wij omfattas i thet/ Gudh ikläder oß Salighetenes Klädnat/ och drager på oß Rättfärdighetenes Kiortel: Jagh säger någorlunda/ emedan Guds Kärleek emoot oß är obegrijpeligh/ och Siälenes Andelige Frögd ovthsäijeligh. Ty Gudh hafwer trolofwat oß sigh i Ewig tijdh/ vthi Rättfärdigheet och Doom/ vthi Nådh och Barmhertigheet: Ja vthi Troona hafwer han oß sigh trolofwat/ som han sielff aldraliufligast talar genom Propheten Oseam. Och förthenskul kallas thenna Heemligheten stoor/ aff then helige Paulo/ thet är/ ovthransakeligh/ som hans Domar äro obegrijpelige och hans Wägar ovtransakelige/ *Rom. 11: 33.* Och thetta om Textens enfaldige Förklaring/ sällier nu II. Applicatio, Huru den kan lämpas til närwarande (1) Ad piè bedröfwelige Tilstånd: och (1) Til den fordom Wälborne och nu defunctam mehra

*Exod. 28**

Psf. 19: 6.

Apoc. 21: 2.

Osf. 2: 19. 20

Eph. 5: 12.

Rom. 11: 33.

II. Applicatio,

mehra hoos Gudh Sal. Jungfrun: Hwars döda lekamen här ligger för wåra ögon/ hwilken theße Prophetiske Ord i Wälmachten så högt elskat haswer/ at hon dem til sin lijk-Text waldt haswer. Och thet icke uthan skäl: Ty hon haswer wißerligen/ som en rätt Christen hafft orsak

at frögda sigh i HErranom och hennes Siäl wara glad i sinom Gudi: ty (a) är hon född uthi Guds Försambling/ aff Hög-Förnähme och myckit Gudsfruchtige Föräldrar/ som haswa hafft ett rätt Föräldderligit Bekymber om hennes Nya och Andelige Födelse/ förmedelst then helige Döpelsens Sacrament. Tå henne thet liuflige och tänckwärdige Namnet MARGARETA giswit är: hwilket betyder **en Pärla**/ nu är oß wäl kunnigt/ at i then heliga Skrifft/ lyknas the aldrakosteligaste/ dyrbareste och owärderlige ting widh Pärlor. Såsom en dygdeligh Qwinna/ *Prov. 31: 10.* Then Himmelske Wißheten/ *Job. 28: 12. 18.* Guds Ord/ *Matth 7: 6.* Och i synnerheet thet heliga Evangelium/ *Matth. 13: 45: 46.* Hwilken är en eftertänckeligh lijknelse: Ty om Perlors Vrsprung skriswes/ at Snäckerne/ lyka som aff Heeta vpgiswa sigh öfwerst uthi Warmet och til sigh suga then nedfallande Daggen/ ther aff Perlorne genereras: Alså ock en Menniskia/ engsligh aff Guds wredes Heeta/ hon törstar efter Gudh/ efter then leswande Gudens swalkande Nåde/ uthi thet heliga Evangelio oß tilbuden/ (*Psal 42: 3.*) Perlors Form och Skapnad är oß kunnigh: at the äro sniöhwijta/ runda/ slåta och något swåra: Thet heliga Evangelium förehåller oß HErrans Christi Ostyldigheet// är rundt och wijdt uthspridt kring hela Werlden/ är slätt och polerat ifrån alt Kätterij/ och vpwäger Christi Förtienst/ then oß uthi Evangelio tilbiudes/ alla Werldennes Synder. Uthi Medicijn wete wij/ at sönderstötte och intagne Perlor fördrijfwa Förgifft: hielpa rinnande ögon: förhindra Dåäning/ efter the äro en synnerligh Hiertestärkning: och fördenskull hållas the för en dyrbahr Skatt: Thet heliga Evangelium (som förkunnar oß Christum medh alla hans Wälgärningar/) fördrijswer then Helwetis Ormsens Förgiffe: vplyser ögonen: tager ögonen ifrån Tårar: thet gläder Hiertat/ och är en owärderligh Skatt. Alt thetta haswer thenne Sal. Jungfrun sigh kunnat påminna aff sitt sköna Namn. Såsom ock/ thet som skriswes om Sanct. Margareta, hwilkens Åminnelse i Påvedömet medh någen Solennitet begåås den 13. *Julij*, At hon haswer warit född aff Hedniske

(a) Feliciter nata.

Prov. 31: 10
Job. 28. 12. 18.
Matt. 7: 6.
& 13: 45. 46.
Ps. 42: 3.
1. Pet. 2: 22
Col. 1: 23.
1. Joh. 1: 7.
Joh. 1: 29.
1. Joh. 2: 2.
Ps. 119: 18.
& 116: 8.
& 13: 6.
Rom. 1: 16.

Föräl-

Föräldrar; men omwänd til Christi Kundskap / och döpt på sin Alders Femtonde Åhr/ hafwer stadigt hållit sigh i sin Jungfrudom/ kyskt och gudeligen. Och är om henne thenna helige Dicht. at emoot henne är kommen en grym Drake/ williandes henne sönderrijfwa och vpsluka; Men aff Gudz Skickelse/ är en tapper Riddare kommen / som Draken hafwer dödat/ och den Gudfruchtige Jungfrun frijat/hwilken Riddare the hafwa kallat Sanct Ridder Jöran. Och seer thenna Dicht enkannerligen på Frelsaren Christum/ som hafwer frelst sijn Försambling ifrån then Helwetis Draken / och sönderrampat hans Hufwud. Omsijder är thenna Margareta för sijn stadige troos Bekännelse halßhuggen vnder then grufwelige tyrannen Diocletiano *circa Annum Christi* 270. (b) Hade thenne Sal. Jungfrun Orsaak at glädia sigh i HERranom / emädan hon war Christeligen aff sina Högtährade käre Föräldrar vpruchtat/ochhenne strax i späda Barndomen påmint/ at hon war Gudz Barn genom JEsu Christi Troo/ i thet hon vthi Döpelsen genom Troona hade iklädt sigh JEsum Christum/ (som Apostolen lärer/ *Gal. 3:*) hwilket är ikläda sigh Saligherenes Kläder / och draga på sigh Rättfärdighetenes Kiortel: vthi hwilken Andelige Klädnat/hon som en rätt Christi Lem Gudeligen hofwerat hafwer/ winläggiandes sigh om alla Christeliga Dygder / som en Gudfruchtigh Jungfru någonsin wäl sijra och bepryda: i synheet en sann och ostrymtachtigh Gudachtigheet / hwilken, är nyttigh til all ting / och hafwer Löffte om thetta Lijfwet och thet tilkommande. Som hon vthi sine käre och Högährade Föräldrars Huus / intet annat sedt och hördt hafwer än hwadh sant är/ hwadh ärligit är/ hwadh rätt/ hwadh kyskt/hwadh liufligit/ hwadh wäl liuder/ (vthi alla Gudfruchtigas Öron) som then helige Apostolen theße Dygder oß föreskrifwer/ *Phil.* 4:8. och som aff en sann Gudachtigheet alle andra Christeligeo Dygder härröra: så hafwer ock hoos thenne Sal. Wälborne Jungfr. lyst en alfwarsam och stadigh Kysktheet/ som är en rätt Jungferligh Prydnat/och i then heliga Skrifft mångestädes berömbd: ja thet är ock en aff then Helige Andes Fruchter/ som den vpräknas aff Apostolen/ *Gal. 5:* 22. ty thenne Sal. Jungfru hafwer intet slasat omkring/ ifrån then

Gen. 3:15.

(b) Pie Educata.

Gal. 3:26.

27.

1. Tim. 4:8

& 1:10.

Phil. 4:8.

Gal. 5:22.

then ena orten til then andra/ vthan altijdh stilla sigh förhållit vthi sine 23r.
Högtährade käre Föräldrars Huuß/ och behållit sitt Faat v-
thi Helgelse och ähro/ effter then H. Apostolens Förmaning/
1. Thess. 4: 4. Hennes Prydnat hafwer ock warit Liusligheet och 1 Thes. 4: 4
Sachtmodigheet/ i Taal/ Åthäfwor och Vmgänge/ som hwar
och en/ hwilken thenne Sal. Wälborne Jungfrun rätt kändt hafwer/
henne thet Witnesbörd gifwandes warder/ ther til ock Gudz Ande oß
förmanar/ Col. 4: 6. Edert Taal ware altijdh liusligit och Col. 4: 6.
medh Salt bemängt/ thet är/ förnufftigt/ lährachtigt/ och be-
hageligit/ (ijtka som wälsmakande/) at j weten/ huru j skolen
swara hwarjom och enom. Sammaledes vthi Epistolen til the
Epheser/ Cap. 4. Intet ohöfiwiskt Taal gänge aff e- Eph. 4: 29.
der Munn; vthan thet nyttigt är til Förbättring/ ther
thet behöfwes: at thet må them som höra/ til tacka
wara. Så hafwer ock funnitz hoos thenne Sal. Wälborne Jung-
fru och vthi hennes Hierta wäl rotat en sann Förtröstning på
Gudh/ icke allenast vthi Wälmachten/ vthan ock fast mehra vthi hen-
nes siukelige Tilstånd/ och enkannerligen när hon märkte vthi sitt Hier-
ta/ at HErren Gudh nådeligen behagade kalla henne ifrån thetta för-
gängelige/ til thet Himmelska och ewigwarande Vmgänge/ vthi then
ewige Frögden. Så hon frijmodeligen kunde säija: HERre/ tu
nådige och alzmechtige Gudh/ leder migh effter titt Rådh/ Ps. 73: 25.
och vptager migh på Endalychtone medh Ähro/ Me- 26.
dan iagh nu tigh hafwer/ i mitt Hierta/ så frägar iagh
effter Himmel och Jord intet/ fast migh än Kropp och
Siäl försmächta/ så åstu doch O Gudh mins Hiertas
Tröst och min Deel. Och (c) kunde således denne Sal. Wäl- (c) Felicis-
borne Jungfru vthi sielfwa Dödzstunden wara tröst och simè de-
frijmodigh/ och gladeligen skillias hådan/ emådan thet war nata.
hennes Glädie/ at hon hölt sigh til sin Gudh/ och satte Pro. 14: 32
sitt Hopp til HErran. Ja/ thet war ock henne til stoor Hugnad Ps. 73: 28.
och Tröst/ at hon in til sin sijsta Stund/ kunde niuta sine Högtährade
käre Föräldrars Skötzel och trogna omwårdnat/ hwilken vthi ingen
deel försummades/ vthan emoot en så kär och liusligh Dotter/ medh ett

ömt och engsligit Hierta och rinnande ögon i acht togz: Som ock the högtbedröfwade käre Föräldrarna / effter thenne theras elskelige käre Dotters salige Affskedh ifrån thenna Werlden/ hafwa effter Wise
Syr.38:16. Mansens Syrachs Förmaning: Swept hennes Kropp effter tilbörligheet/ och låta henne nu ährliga komma til Grafwa/intet sparandes någon mödo eller kostnad. Öfwer hennes döde lekamen är satt en kosteligh Crona/ aff Guld/ Pärlor och Edla Stenar
1.Joh:2:16. sammansatt/ til ett Tekn/ at hon här i Werlden/ som en rätt-
1Cor.15.26 sinnigh Christen/ frymodeligen strydt hafwer / emoot
1Tim. 2:5. Satans äggelse/ Werldenes onda Exempel / all ond Lusta / och på sidstone emoot then ytterstа Fienden Döden. Och hafwer genom Gudz Nådh vthi the Christeliga Dygder/ som rätt nu vpräknade äro/ hofwerat medh en täckeligh/ Gudi och allom Gudfruchtigom behageligh Dygde-Crono/ hwilken fast edlare är/ än then nu vpsatte skynande Crono/ som doch then förre betecknar.
Sap.5:17. Men nu är hon crönt medh en skön oförgängeligh Crono/
Ap.2:10. vthi Gudz härliga Rike: medh Lyffzens Crono: medh
1.Pet 5:4. Härlighetenes oförwanskeliga Crono/ rc. som Gudz Ande ganska trösteligen talar om then ewiga Frögden.

(2) Ad mœstam familiam. Och endoch Skilnaden ifrån en så käralskeligh Dotter/ och Syster är myckit swår/ så kunna doch hennes här aff swärmodige käre Föräldrar och efterlemnade nu förjande käre Syskon / såsom wälbetänckte Christne/vthi denna Sorgen sigh Christeligen skicka och förhålla/ effter the wäl betänckia/ detta wara Gudz nådige Behag och faderliga Wilia.
Ps. 90:3. Hwilken låter Menniskiorna döö / och säger/ kommer
Eccl.12:7. igen j Menniskiors Barn. Nembl. Kroppen til Jord igen tådan han tagen är/ och Anden til Gudh igen/ som honom gifwit hafwer. Thenna theras käre och nu Salige
Sap.4:9. Dotter och Syster/ är snarliga fullkommen worden / och
13.14. hafwer vpfylt många Åhr / emädan ett obesmittat Lefwerne är then rätta Ålderdomen; Hennes Gudfruchtige och kyska Siäl behagade Gudi/ therföre hastade han
2.Sa.12:23 medh henne vthur thetta onda Lefwernet. The komma wäl til henne/ i sinom tydh/ och när Gudh så behagar/ men

hon

hon kommer intet til them igen: som then H. David om sin döde Son talar. Ty effter then aldrahögstes nådige Behagh är hon gängen then Wägen bort/ then hon aldrigh igenkommer. The hafwa lätit henne fara medh Sorg och Gråät/ men Gudh skal gifwa them henne igen medh Glädie och Frögd ewigliga/ rc. som alt thetta medh flere Skrifftenes tröstrijke Språäk/ then berömmelige Familien nogsampt kunnige äro.

Job. 16: 22.
Bar. 4: 23.

(3) Thetta kan ock hwar och en Christtrogen Siäl lämpa til sigh/ och frögda sigh i HErranom/ och wara glad i Gudi/ rc. Någon obetänckt kunde wäl tänckia/ och kan hända/ vthi Orden thet vthtryckia: Huru kan man rätt frögda sigh i HERranom: Ty Gudh synes nu spijsa oß medh Tårars Brödh/ och skänckia oß ett stoort Mätt fult medh Tårar? Ja/ wåra Tårar/ äro wår Spijs Dagh och Natt: Ty wij äro allestädes i Bedröfwelse: vthwärtes Strijdh/ inwärtes Räddhoga/ sådana orolighetz Ord/ kunna wäl mången bedröfwat Menniskia vndfalla/ som thet hände Gudz Mannen Mosi/ *leg. Psal. 106. v. 33.* Men ehuru Swårheten synes nu wara stoor/ aff allehanda Plågor och Moorgång; Så skole wij doch behålla/ (thet är/ fatta och lijka som nedertysta) wåra orolige Siålar genom wårt Tolamodh/ effter Christi Förmaning/ til sina Lärjungar/ *Luc. 21.* Ty lijda och tola/ är the Christnas rätte Kännetekn: som then helige Apostolen thetta vthförer/ *1 Pet. 4: 12-19.* Mine käreste/ förvndrer Eder icke på then heta/ (then Eder wederfars/ at j skolen försökte warda/) såsom Eder hände något nytt; vthan glädiens heller/ at j lijden medh Christo: på thet j ock glädias och frögdas mägen vthi hans Härlighetz Vppenbarelse/ rc. Lijder någon som en Christen/ skämme sigh intet/ vthan prijse Gudh för then Delen: Ty tijden är at Domen begynnes på Gudz Huus/ rc. Then som gör sitt Embete/ och thet honom bör göra förswarligen/ han är gladh vthi sitt Hierta/ och hafwer en inner-

(3) Ad qvamvis animam ægram.
Ps. 80: 6.
& 42: 4
2. Cor. 7: 5.
Ps. 106: 33.
Luc. 21: 19.
1. Pet. 4: 12 --19.

ligh Frögd ther aff: Nu är thet en rätt Christens Skyldigheet/ lyda / tola och frögda sigh i HERRanom och wara gladh i
2Tim.3:12 sinom Gudi. Omnis Christianus crucianus, ty alle the som Gudeliga willia lefwa i Christo JEsu/ måste lyda Förföllielse: Doch then ena mehr/ then andra mindre / såsom Gudi täckes oß påläggia, och lyka som oß tilmåta: Hwilket at emooftaga wij altijdh skola wara beredde: Som then wijsa Syrach säger:
Syr.2:1. Min Son/ wil tu wara en Gudz Tienare/ så reed tigh
seqq. til Frestelse/ rc. Och kan en Gudfruchtigh Sidl/ som elliest aff ingen timmeligh Frögd weet/ vthi och vnder sielfwa Bedröfwelsen/ tröstelig-
Ps.43:4. gen säija: Gudh är mijn Glädie och Frögd: ty för ho-
& 16:11. nom är Glädie tilfyllest: och han omgiordar oß medh
& 30:12. Glädie: I thet han vthikläder oß Salighetenes Kläder / och drager vppå oß Rättfärdighetenes Kiortel. Vthi hwilken wij kunna genom then Helige Andes Nådh/ medh ett tryget Samwete/ vthi wår Himmelske Brudgummes JEsu Christi Kärleek hofwera här i thenna stridande Församblingen/ och sedan i then
& 17:15. triumpherande/ tå wij fåå skoda Gudz Ansichte/ och medh ovthsäijeligh Frögd och Förnöjning måtte warda / när wij vpwakna (lyka som aff en Sömpn/ som Gudz Ande talar om ihe Dö-
Dä.12:2. das Vpståndelse/ Dan. 12:2. Esa. 26:19. Joh.6:40.) effter Gudz
Esa.26:19. Beläte/ hwilket genom Syndafallet förlorat är/ och förnyes i oß
Joh.6:40 här i Werlden (inchoativè, såsom til en Begynnelse/) genom nya Födelsens Badh och thens Helige Andes Förnyelse/
Tit.3:5. Tit. 3:5.) men fulkommeligen i then ewiga Frögden til Sidl och Krop/
Phil.3:21. tå HERren Christus skal wår skröpeliga Lekamen förklara/ på thet han skal göra honom sin förklarade Lekamen lijk/ rc. tå wij skola skijna såsom Solen i Gudz Rijke: och warda Gudz helige Englar lijke i Himmelen:
Mat. 13:43 Effter HERrans Christi tröstrijke löfften/ Matth. 13: 43. & 22:30.
& 22:30. Och thetta är then Frögden i HERranom/ och then Glädien i wårom Gudi/ som all Sorg/ Mödo/ Arbete/ Sweda och Wärck/ Olust/ Förtreet/ rc. kan förtaga och bortdrifwa: Ty wår

Bedröf-

Bedröfwelse/ then doch timmeligh och lätt är/ och thenna tijdzens Wedermödo/ är icke lijka emoot then Härligheet som på oß vppenbaras skal. Therföre wij altijdh gladeligen siunga: I thet är iagh så hiertans gladh/ at min Skatt är nu O och A/ Begynnelsen och Ändan: At Gudh migh sigh til loff och Prijs/ wil införa i Paradijs/ ty klappar iagh medh Händer: Amen/ Amen/ för Synden migh förskona/ ädla Crona/ hell och säll är migh then Dagen. O huru säll äst tu nu/ tu salige Jungfru MARGARETA STÅHANSK/ som vthi thetta Himmelske Paradijset/ til ovthsäijeligh Glädie införd äst/ och Kroppen skal nu införas vthi sijn Conašr/ och Dören igenslutas: och ther fördöllia sigh ett lijtet ögnebleck/ så länge Wreden gåär öfwer. Hwarföre wij ock slute medh theße Ord: Sofwe hon nu i Frijdh och Roo/ men wij som här i Werlden boo/ skola altijdh redo wara/ wij skole ock hådan fara. Christus Gudz Son som är wår Tröst/ then som oß hafwer återlöst/ han styrcke oß för sijn Mildheet/ honom skee Prijß i Ewigheet.

2 Cor. 4:17. Rö. 8: 18. 233 Esa. 26:20.

PERSONALIA.

Mådan det ett sedwanligit och losligit Bruuk är widh the Affsomnades i Herranom Begraffning/ om theras Vhrsprung/ Lefwerne och Skilßmåßa vthaff denne Werlden/ at förmåla/ Gudz Nampn til Åhra/ som medh sin Alzmechtige Hand och Styrelse en Christen Menniskia vthi sin Lijffztijdh vppehåller/ jämwäl i sielfwa Döden medh sin Helige Ande tröstar och styrcker: Ty wil man korteligen thenne Sal. Jungfrun til Jhogkommelse/ något om hennes Lijffz begynnelse/ Förfäder/ och Affljdande/ närwarande loslige och hederwärda Gudz Försambling föredraga. Hwadh denne Sal. Jungfruns Vhrsprung anbelangar/ så är hon födder hijt til

Werlden den 12. Decemb. Anno 1656. aff Christelige och Adelige Föräldrar/ vthi Finland och Pargas Sochn/ på Attu hennes Fädernes Gård.

Fäderne.

Hennes Fader är Edle och Wälborne **Johan Stålhansk** til Attu/Gesterby/ och Perno/ Kongl. Mayts Wår Allernädigste Konungz Troo-Man och för detta wälförordnat Assessor vthi den Höglofl. Kongl. Hoffrätt i Storförstendömet Finland/ sampt Häradzhöfdinge öfwer Hattula Härad och Raseborgz Lähn/ närwarande i Sorgen.

Hennes **Moder** är den Wälborne Fru **Margareta Flemming**/ Frijherre Dotter aff Lais/ Fru til Perno och Norrhaga / nu närwarande i Sorgen.

Hennes **Faderfader** war den Edle och Wälb:ne **Hans Jonßon Stålhansk** til Siölax och Gesterby/ hwilken effter manligen förrättade Krijgztienster vthi Ryßland och Påhln/ wardt förordnat aff Glorwyrdigst i Åminnelse K. GUSTAF ADOLPH den Andra och stoore / til Landzhöfdinge öfwer Kexholms Lähn/ och Stäthållare på des Slott.

Hennes **Fadermoder** war den Wälborne **Fru Helena Willman**/ Fru til Attu/Poiby/ och Perno.

Hennes **Faders faderfader** war den Wälborne

borne **Joen Tyrelsson** til Siölax och Troteby/ Christeligh i Åminnelse Konung ERICHZ den Fiortondes Kammar-Herre/ och sedan Stäthållare på Wyborgz Slott; Hans Fru war den Wälborne Fru **Brita Räff** til Siölax. 234.

Hennes **Faders Moderfader**/ war den Wälborne **Hendrich Tönnisson Willman** til Tiusterby och Siögård/ Kongl. Mayrz Troo-Man och Ammiral, Hans Huußfru war den Wälborne Fru **Karin Erichz Dotter Ståhlarm** til Grabacka och Reckois.

Hennes **Fadersfaders Faderfader**/ war den Wälborne **Tyril Stålhansk**/ Höwitzman vthi Christeligh i åminnelse Konung ERICHZ högt förbemältes tydh/ och hade sitt Vhrsprung aff en gammal och Ridderligh Slächt som sigh kallade Sluker/ hwars Huußfru war den Wälborne Fruu **Anna Matzdotter Ruut.**

Hennes **Faderfaders Moderfader**/ war then Wälborne **Erich Anderson Räf**/ til Gamble Siölax; Hans Huußfru war den Wälborne **Fru Ilsbeta Fincke** til Porkala och Sonnäs.

Hennes **Fadersmoders faderfader**/ war then Wälborne **Tönnes Oloffson Willman** til Tiusterby och Nåås/) Anno 1569. aff Höglofl. i åmin-

i Åminnelse Konung JOHAN Legations wijs förskickat til Muskou/ hwars Huusfru / war then Wälb: Fru Brita Hindrichz Dotter til Härkene.

Hennes Fadermoders Moderfader/ war then Wälborne Erich Johansson Stålarm/ til Grabacka och Reckois / hwars Huusfruu war then Wälborne Fru Sara Thomas Dotter Rytting/ til Poijby/ Perno och Attu.

Mödderne.

Hennes Moderfader war den Wälborne Herre/ Herr Hindrich Fläming/ Fruherre til Lais/ Herre til Lechtis / Isenhåf och Telliste / Kongl. Mayztz sampt Sweriges Rijkes Troo Man/ öfwerste/ och Krijgs Rådh.

Hennes Mohr Moder/ war then Edle och Wälborne Fru/ Ebba Erlands Dotter Båth/ til Fituna/ Edeby och östanåå.

Hennes Moders Faderfader war then Wälborne Herre/ Herr Clas Fläming/ Herre til Lechtis/ Hannula/ och Bleeknäås/ Landzhöfdinge öfwer Norre och Söder Finland / sampt Ståthållare på Åbo Slott/ hwars Huusfru war/ den Wälborne Fru Elena Horn/ til Kanckas.

Hennes Moders Moderfader war then Wäl-

Wälborne Herre/ **Herr Erland Johansson Bäth**/ til Fituna och Ekeby/ hwars Huusfru war then Wälborne Fru **Margareta Dionysij**/ Riddares Dotter/ til Wellinge och Edeby.

Hennes **Modersfaders Faderfader**/ war den Wälborne Herre/ **H:r Herman Flämming**/ Herre til Willnääs och Lechtis/ Sweriges Rijkes Rådh/ öfwerste/ Ammiral, och Lagman öfwer Norrefinne Lagsagu/ hwars Huusfru war den Wälb: **Fruu Gertrudh Åkeß Dotter Hand**/ til Dansiö och Attorp.

Hennes **Modersfaders Moderfader**/ war den Wälborne **H:r Hendrich Claßon Horn**/ Herre til Kanckas/ Sweriges Rijkes Rådh/ Gouverneur öfwer Storförstendömet Finland/ såsom ock Lagman öfwer Söderfinne Lagsagu/ hans Huusfru war den Wälborne Fru **Elin Arfwedz Dotter Ståhlarm**/ Fru til Hapaniemi och Grabacka.

Hennes **Modermoders Faderfader**/ war then Wälborne Herre/ **H:r Johan Person Bäth**/ Herre til Fituna och Tijdön/ Sweriges Rijkes Rådh/ hans Huußfru war den Wälborne Fru **Christina Åkes Dotter Tätt**/ til Ekelsund och Siunby.

Hennes Modermoders Moderfader/ war den Wälborne Herre/ Hr Dionysius Beureus/ til Ekholmen/ Riddare och Kongl. Rådh/ Hwars Huußfru war den Wälborne Fru Ingebor Haraldß Dotter Stake til Wellinge och Edeby.

Wijdare widh hennes Mödernes Slächtz vpräknande/ närwarande loflige och förnähme Försambling at bemöda/ synes icke behöfwas/ emädan den framgeent förlängt och widlöfftigt sigh sträcker/ sampt des vthan allom kunnigt är/ den samma wara en vhrgammal/ berömmeligh/ och aff wärt käre Fäderneßland wäl förtient Slächt och *Familie*.

Aff deße förnähme Huus och Slächter/ sedan denne nu hoos Gudh Sal. Jungfru/ hijt til Werlden kommen war/ hafwer hennes käre Föräldrar strax medelst det heliga Dopsens Sacramente/ såsom Gudz Nåde-Förbund/ låtit henne inympas vthi then Christeliga Församblingen/ och sedermehra all möjeligh Omsorg dragit/ at hon til Gudzfruchtan/ Ähra och Dygd vpfostras mätte/ hwar vthinnan hon ock effter som Ähren tiltagit hafwa/ ju mehr och mehr sigh förkofrade/ medh Gudz Ordz och den H. Skrifftz flijtige läsande och betrachtande/ sampt Andelige Wijsor och Loffsänger/ så at der igenom aff hennes höfwiska Seder/ Dygd och Frombeet/ bemälte hennes käre Föräldrar en hiertans Hugnad/ hennes Förwanter och Wänner ett liufligit Umgänge/ och dhe Torfftige/ som henne effter hennes förmågo anlitte/ en hielpsam Mißkundsam-

samheet befunnit hafwa: Men i medlertijdh hon 236
så sina Dagar tilbrachte/ är på henne sannat wordet/ thet Konungen och Psalmisten David/ igenom Gudz Ande/ om Menniskiones Lefwerne vthi sin 90. så ock 103. Psalm talar: En Menniskia är vthi sitt Lefwande såsom ett Blomster/ och Gräås på Markenne/thet ther bittijda grönskas och snarligen förwißnar. Hwilken korta och förwanskelige Lijfztijdh/ hon och vthi sin Wälmacht monde sigh wänta och förespå/sampt fördy sin Dödzstund offta betänckte och til den ända särdeles låtit sigh behaga (HERrens Mießiæ Ord) vthi den 5. och 6. Versen aff den 16. Psalm: Men HERren är mit Godz och min Dehl/ tu vppehåller min Arfwedehl/ Lotten är migh fallen vthi thet lustiga/ migh är en skön Arfwedeel tilfallen: theslijkes til sin Lijkpredikans Text vthwalt thet härliga Språket aff Prophetens Esaiæ 61. Capitel 10. Verß. **Jagh frögdar migh i HERranom/ och mijn Siäl är gladh i minom Gudi/ &c.** Som wij nu hafwe hört aff thetta heliga Rumet oß at förklaras. Deße hennes vthi sin blomstrande Vngdoom/ Tanckar/ hafwer nu Gudh effter sin Faderlige Allwetande Förseyn fulborda welat/ och medh henne vthur detta mödosamma Lijfwet hasta/ sedan hon på Fierde Månan/först medh en Febers Begynnelse/ der nast andre swåre Siukdomars Tilfällen behäfftat blefwen/ in til des hon/ kännandes Dödzens skarpa Pijlar/ sigh gerna monde bereda/ at möta sin Brudgumme och Frelsare Christo/ offta vpreppandes the Orden/ kom HERre JEsu/ kom/ iagh är beredd/ hafwer och der

vppå

vppå medh största Långtan/ effter HErrans Högwärdige Nattwardz Anammelse/ befalt sijn Siäl/ sin Himmelske Fader i Händer/ och så nästförledne Åhr 1678. den 7. Januarii Klockan 3. om Morgonen/ sedan hon 21. Åhr/ och 26. Dagar här i Werlden lefwat hade/ aflijdit medh all Stilheet/ och lijka som aff en Sömpn intagen/ til at ikläda sigh Christi Rättfärdigheetz Brude-Kiortel/ sampt bekomma den Himmelska Arfwedelen vthi thet Lustiga/ ther Glädie är tilfyllest och ett lustigt wäsende på Gudz högra Hand ewinnerliga. Gudh som alla Gudfruchtigas Siälar hafwer vthi sine Hand/ och intet Dödzqwal låter widh them komma/ förläne denne Salige Jungfrun en frögdefull Vpståndelse/ och oß allom Christtrognom/ när wij skole hådanskillias/ ett saligt Affskedh til then stoora HErrans Dagh och det triumpherande ewiga Lijfwet!

AMEN.
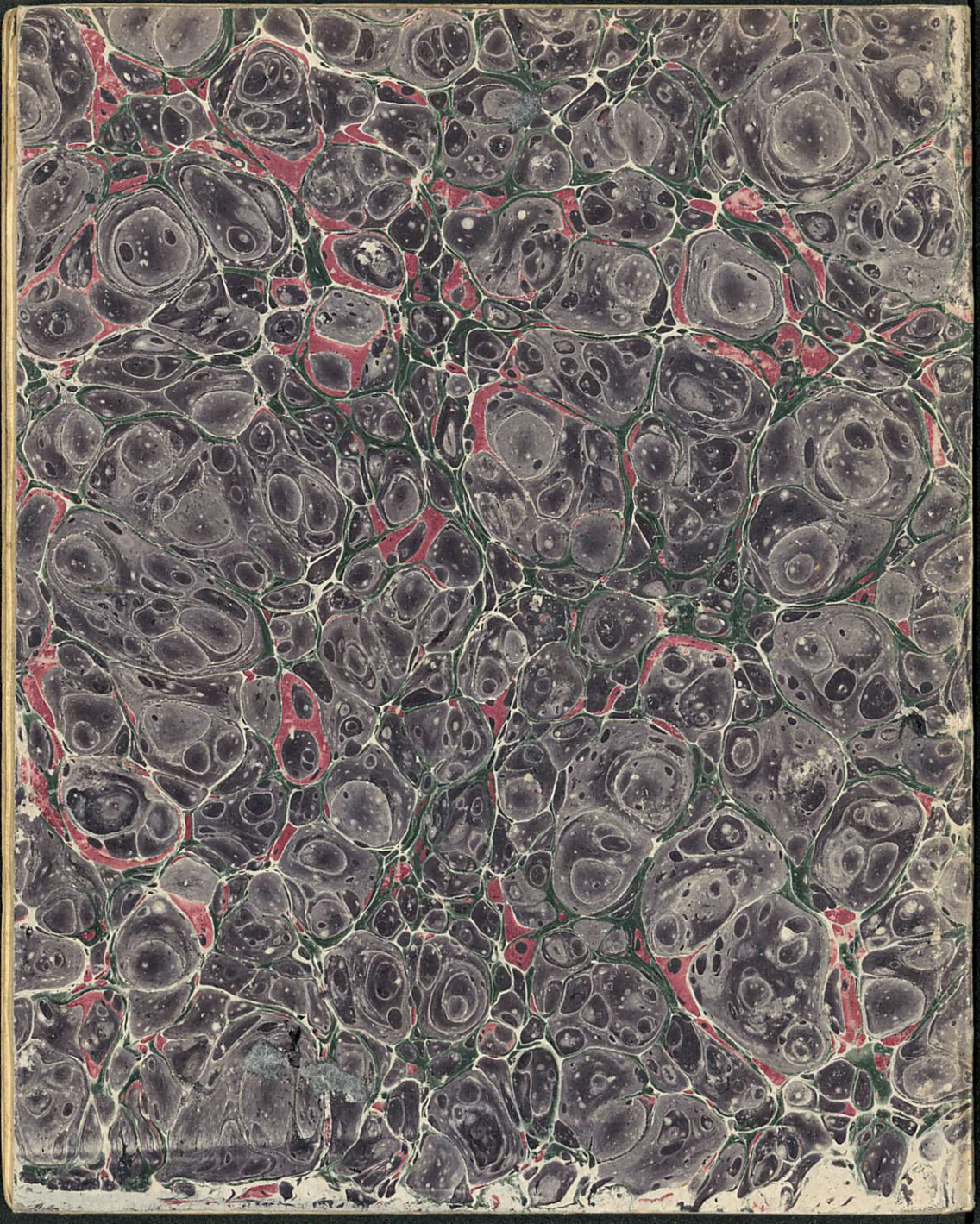
~~312. I. 131.~~
~~K. Personskr.~~
Rv. Hende. kirj. 1
Stalhansk